ч. 230 (11.198). Львів, субота 15. жовтня 1927. Poeztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Роля української культури по рецепті евразійців.

Львів, 14. жовтня 1927.

V.

Приймаючи, як доказану, теорію кн. Трубецького про духову українізацію московщини петрівської доби, ми робимо з того зовсім інші висновки від нього. Коли українська культура допетрівської доби так легко защіпилася на Московщині, то сталося це не тому, що її насильно насаджував Петро, але тому, що з нею не могла витримати ніякої конкуренції стара московська. Бож загально знана річ, що до Петра нищили на Московщині всякий прояв культурного поступу і то нищили безпощадно. Про якунебудь культурну еволюцію там не було мови. Колиж зявився який смільчак, що заризикував новину, то його карали смертю, а тільки немногим щасливцям вдалося спасати життя втечею на Україну. Вистане пригадати першого нашого друкаря Івана Федоровича, чи великого культурного діяча і оборонця православія кн. Курбського. Московщинуповивала тьма кромішня і можна про тодішні її часи і тодішніх людей говорити як про некультурних і в культурі зовсім неграмотних. Отже з українською культурою не було там нікому і не було чим конкурувати. Колиж за Петра українська культура почала заливати Московщину, то вона цілковито не пересадася з корінням ні до Москви ні до Петербурга, але поширювала тільки свої впливи. На Україні вона далі жила своїм окремим життям. Щойно пізніше, коли Московщина почала нищити всякі осередки культурно-творчого життя на Україні хід української культурної еволюції на деякий час — не припинився, але — втратив на своїй інтензивности.

За те у Московщині працював і весь державний апарат і велика сила робітників над тим, щоби взяті з України культурні підвалини завершити великою будівлею російської культури, нічим не подібної до самих підвалин. І та культура, роблена з великим накладом праці та енергії в російських столицях, спершу національно невиразна, стала пізніше, в часи романтизму дійсною російською національною культурою, що для України і для українців стала цілком чужою. Українці мали свої великі культурні традиції і нічо дивного, що навязуючи до них почали творити свою власну культуру. А що найважнішим засобом всякої культурної праці є мова, то почали вони творити культурні цінности при помочі української мови. Російські уряди побачили в тому велику небезпеку для держави і тому видали два ганебних укази про заборону вживання української мови в письменстві та науці, один з 1863 р. а другий ще славніший з 1876 р. Небезпеку для російської культури бачили в українстві і російські (московські) громадські кола — очевидно, ті найвищі і найбільше культурно розвинені — та поборювали всякі прояви українського культурного руху безпощадно на спілку з російським урядом. Вистане для прикладу згадати от хоч би наскрізь негативне становище бриліянту російської критики В. Бєлінського до геніяльного Шевченка, його творчости і його української мови.

Спільна ворожа постава російської культурної верстви і російського уряду до проявів українського культурного руху, насильна русифікація України через шкільництво і через масове насаджування російського елементу по містах України спричинили без сумніву майже невиносимі відносини для української культури та її розвитку. Та всеж навіть ті драконські заборони українського слова і та ворожа постава всеї державної і громадської московщини не заломили української культурної еволюції. Культурний український рух ріс і розростався в підполлю, а це доказ, що він був природною елементарною потребою нації, словом родився стихійно.

Нація має свої специфічні, натуральні закони, що кермують її життям, що ділають на кожний його прояв підсвідомо і згідно з ними його формують. Силою тих законів і силою національних стихійних побудів відродилася в XIX. в. українська культура, прибрала конкретно здекляровані національні, але нові зовнішно форми, хоч духово була продовженням того, що творив Київ і Україна у XVII. і XVIII. вв. Галицька Україна почала жити національно-українським життям, почала відроджуватися теж під впливом Києва, під впливом Наддніпрянської України, а не якихсь інших чинників. Українське національно-культурне відродження не є тому витвором ні якоїсь групки „маніякальних" шовіністів, ні ограничених, малих, малокультурних провінціоналістів, але природним вислідом життєвих потреб нації, виявом ірраціональних, інстиктовних побудів, є наслідком тієї vis vitalis, що пре кожний організм до розвитку, до боротьби, до здобування собі права на власну екзистенцію. Ніяка сила не зломить у нації елементарного життевого гону, ніякі драконські укази ні рецепти не спинять природного ходу подій, не викривлять і не здеформують ні живого національного організму ні його духового обличча.

Кн. Трубецькой у своїх теоретичних міркуваннях доходить до утопійних висновків. Не можна собі ніяк уявити реалізації його рецепти на якісь льокальні, провінціональні, племінні та інші культури, що всі випливалиб і потім знов єдналисяб у тому самому місці. Бо кожна з тих культур малаб виходити від „общерусской" і потім зновже до неї причалювати, вертати. Джерелом української культури є український нарід. З нього випливає ріка української культури і торує собі з важкими зусиллями русло, яке не веде до ніякого замкненого озера ні моря, а пливе паралельно з іншими культурними ріками у просторі віків. Колиж де єднається з іншими струями то хіба у річищі вселюдської культури, де пливе паралельно з іншими безмежними просторами невідомого майбутнього.

Українська культура, як виплив життя і потреб нації, мусить жити і розвиватися разом з нею, мусить творити всякі і нижчого і вищого ряду цінности не вяжучися ніякими конкуренціями, не почуваючи ні страху ні боязни, бо само життя їх не знає, а знає тільки боротьбу, боротьбу за істнування. А ця боротьба не обмежується ні до одного ні до двох поколінь, а ведеться у перспективах вічности. Завоювала вже раз Україна культурно Московщину, потім наступило у неї деяке культурне опізнення, та не виключені в перспективі віків і нові культурні завоювання также як не виключена і смерть. Та ця остання можлива тільки зі смертю нації. Але ця у сорокміліонового народу хіба в найближчій перспективі нічим не оправдана. Трубецькой хоче накладати каганець чи залізні обручі на саме життя, на його бурхливі хвилі, та чи це йому і його евразійським однодумцям під силу? Він не вірить у творчі сили українців для цінностей вищого ряду. Алеж він сам пише, що сутонаціональні цінности можуть творити „тільки дійсні таланти, що творять не для якихсь політичних цілей, але наслідком і силою ірраціональної внутрішньої тяги". А ми тільки на такі надіємося і на них рахуємо, бо вони не є нічим іншим як виложником, вислідною имманентних сил цілої нації. Ні Шевченко ні Франко, що творили без сумніву „наслідком ірраціональної внутрішньої тяги", не перестали творити по українськи задля більшого числа „цінителів" чи „консументів" їх цінностей. Та й не тільки вони! Ціла велика плеяда творців українських культурних цінностей творила їх досі і на далі буде творити з внутрішньої потреби і силою ірраціональної тяги без огляду на таке чи інше число цінителів. А власне кермування у своїй творчости числом цінителів чи консументів „цінностей" піддає в сумнів сам талант творців, що такими мотивами торговельної натури в своїй творчости кермуються. Зрештою нині нема вже небезпеки, щоб являлася колинебудь недостача цінителів правдивих талантів і дійсних їх цінностей.

З вітряками воює кн. Трубецькой, коли осуджує і поборює підтримуваний нібито нині комуністами в Радянській Україні культурний сепаратизм. Нічого подібного там нема! Там не тільки не підтримують ніякого культурного українського сепаратизму, але навпаки, його завзято поборюють. Вистарчить пригадати справу Хвильового, Шумського і інших культурних „сепаратистів", щоби набрати зовсім іншого погляду. Комуністи йдуть за те у культурних справах цілковито шляхами наміченими Трубецьким. Для них ідеалом якась абстрактна інтернаціональна культура, льокальною „індивідуацією" якої має бути між іншим і українська. А що поняття інтернаціональної культури покривається у російських комуністів з російською культурою і всіми її засобами, то це ніякий секрет і для Трубецького. Мовою Леніна була російська, культурою Леніна була російська, а через те і їх інтернаціональною культурою є теж російська. Про те ясно і недвозначно писали всі головачі комунізму на Україні, коли поборювали тезу Хвильового про культурну орієнтацію на Европу.

Українізація для комуністів лише засіб, це та друга сторінка культури Трубецького, призначена формально, правда, не для подавання зразків „общерусской" культури, а зразків інтернаціоналізму в російській поволоці, етнографічному, українському фундаментові. А це для нас рівнозначне з подаванням „общерусской" культури. Цілком недоцільно посуджує Трубецькой у ширенні культурного сепаратизму на Україні галицьку інтелігенцію, бо вона є там у такій мінімальній скількости, що ніякого впливу на хід політичних і культурних подій не має. На сторожі чистої українськ-ї національної культури на Україні стоять не комуністи і не спроваджувана аж з Галичини українська інтелігенція, яку комуністи ненавидять, а сам український нарід, сам етнографічний фундамент через найвидатніших своїх представників на всіх ділянках українського життя і в усіх ділянках української культури. Академія Наук у Київі, де нема місця для обмежених, малих людей, а де працюють учені з великою науковою ерудицією і традицією, українська Академія Мистецтв, усякі наукові товариства, а попри те численні і великі таланти, сини українських народніх мас — ось ці чинники, що двигають українську культуру, стоять на сторожі її чистоти, її високої якости та направляють її еволюцію на шляхи творення цінностей найвищої міри, найвищого ряду, цінностей не льокального, а загальнолюдського значіння.

Українська культура як продукт духового життя і творчости 40-міліонової нації ніколи не стане нагинатися ні до рецепт евразійства ні до рецепт інтернаціоналізму, а піде своїми власними шляхами, обіймаючи чимраз ширші горизонти, здіймаючись на щораз вищі щаблі та здобуваючи у свому ході чимраз більше цінностей, що принесуть славу нації та збогатять собою в великій мірі вселюдську, культурну скарбницю.

В. М.

Перед трибуналом світа.

З приводу процесу Шуліма Шварцбарта.

Процес проти Шуліма Шварцбарта, що починається 18. ц. м. перед париським трибуналом, знову ставляє перед очі українського громадянства не лише трагічну подію з травня 1926 р., але й ненормальність українсько-жидівських відносин в їх історичному розвитку.

Шулім Шварцбарт, французький громадянин (натуралізований 1925 р.), з походження російський жид, в дні 26. травня 1926 р. шістьма револьверовими стрілами вбив підступно безборонного Симона Петлюру, б. головного отамана військ і голову Директорії УНР. Шварцбарт, стрінувши самітного С. Петлюру, спершу освідомився про його прізвище, а одержавши потверджуючу відповідь, в одну мить вистрілив до нього. Колиж пок. Петлюра, смертельно поцілений й окровавлений, стріляв далі до лежачого, частуючи повалився на землю. Шварцбарт

бого все новими кулями. Полиції заявив він, що це пімста на пок. Петлюрі за погроми жидів на Україні. Мовляв, він, Шварцбарт, тільки посвятив себе, виконуючи святий акт пімсти за тисячі невинних жертв жидівських погромів на Україні.

Зразу впадає в очі, що Шварцбарт виконував свою пімсту в шість літ після революції, коли забулися уже страхіття громадянської війни і коли почали вкладатися відносини та гоїтися рани, завдані нею. Впадає в очі й те, що атентат виконав Шварцбарт не на особі людини, в якої руках зосередкована якась конкретна влада, тільки на особі нещасного політичного еміґранта. Зкінці незвичайно характеристичне, що атентат виконано не на території України, де ділав пок. Петлюра, і не на території Польщі, де він перебував довший час, тільки на території Франції, в Парижі, де звичайно суди присяжних такі справи пускають плазом.

Годиться теж замітити, що метою крівавого вчинку Шварцбарта було не звернути увагу світа на події на Україні з часів громадянської війни, тільки за всяку ціну позбавити життя б. головного отамана українських військ. І тому Шварцбарт віддав до пок. Петлюри аж шість стрілів.

Зараз після атентату жидівська преса цілого світа вдарила на тривогу. Шуліма Шварцбарта, осібника з визначно злочинною фізіономією, проголошено жидівським національним героєм, местником за кривди „невинного“ жидівського народу. Одночасно на голову жертви Шварцбартової „мести“ та на весь український визвольний рух посипалися нечувані обвинувачення у світовій пресі. Чи треба пригадувати всі оргії, які на протязі кількох місяців відбувалися в жидівській і жидофільській пресі? Чи треба пригадувати всі ті видумки, наклепи і фантазії, мережані на підкладі деяких — на жаль — дійсних фактів, які в часах громадянської війни крівавою вагою лягли на все українське населення Великої України?

Минуло майже півтора року від крівавої події в Парижі, а отсе 18. жовтня перед трибуналом париських присяжних суддів розіграється її епільоґ. З одного боку стане перед судом Шулім Шварцбарт, як обвинувачений, як герой міжнародного жидівства і як „местник“ українських жидів. А з другого боку покладеться тінь невинної жертви мстивого мойсеєвого закону: „око за око, зуб за зуб“, тінь людини, що боролася за добру і велику справу, людини благородної, що намагався в часах розвалу і гри невгомонних пристрастей серед танцю смерти і крови протиставитися руїнницьким елементам.

Але перед париським судом, перед трибуналом світа стане не лише Шулім Шварцбарт і не лише діла і вчинки пок. Петлюри, але й діла та вчинки, але й взаємовідносини двох народів: українського і жидівського на українській землі. Ті відносини майже ніколи не були нормальні і — на жаль — і досі нема познак, які вказувалиб на їх нормалізацію. Жиди на Україні все були експонентами чужих культурних і політичних інтересів, спершу польських, а опісля російських. Україну трактували вони лише як терен експльоатації, як обєкт шкурних інтересів. Все були вони оруддям чужих сил, запорою на шляху визволення українського народу. З хвилею конкретизації українських самостійницьких змагань українські жиди найшлися в перших рядах борців за „єдину, неделимую“ чи то в таборі великої російської буржуазії, чи в таборі російського інтернаціоналізму. Чиж дивно, що їх активний виступ проти українських змагань стрінувся з активним відпором десператських мас? Ніхто не перечить, що на Україні були погроми, що часто гинули й невинні. Але з чиїх рук? Чи з рук организованих борців за справу визволення? Ні, ніколи! В часах громадської війни розпрядженість обхопила широкі маси. Розвальні настрої, підсичувані противниками українських змагань, довели до витворення анархічної отаманщини, а то й бандитизму, який був страшний не лише для жидів, але для всього населення. Хтож несе відповідальність за вчинки свавільних гуртів бродяг, що ширяли по всій Україні, підшиваючись під назву „повстанців“? Хто був у силі опанувати підсичуваний хаос, звернути в одно русло повінь анархії? Таж у часах громадянської війни плила не лише жидівська кров, але ще щедріше українська і то точена й жидами.

І чи на всі ці питання і незвичайно складні справи буде дана відповідь у Парижі? Сумніваємося. Перед трибуналом світа стають жиди й українці. Признаємо, що жиди є до подробиць підготовлені до процесу Шварцбарта. За ними стоїть не лише солідарне світове жидівство, не лише могутня жидофільська преса, не лише тисячі співробітників, але й вся машина III. Інтернаціоналу та її прислужники і зпоміж українців. Українська сторона стає слабка і самотна. Вона не розпоряджає ні конкретними матеріялами, ні грошевими засобами, ні могутністю преси. Та нема найменшого сумніву, що до ходу і висліду париського процесу будуть живо прислухуватися міліони українців та що становище жидів у тому процесі буде реґулятором дальших взаємин між 40-міліоновим українським народом і 4 міліонами жидів, що живуть на українських землях.

„Дністер“ і культурно-освітні та добродійні установи.

Наші культурно-освітні, шкільні та добродійні установи опираються головно на членських вкладках та пожертвах від поодиноких осіб. Як з одного боку є це прегарне свідоцтво для громадянства, що воно своєю лептою дає підставу істнування дуже важним ділянкам громадського життя, так з другого боку тимже самим установам загрожує стала небезпека, що джерело їхнього істнування може одної гарної днини висохнути, або свою видатність до такої міри зменшити, що ця кількість не вистарчить на дальший прожиток.

Названі в горі установи відзначуються ще й тим, що у них звичайно засоби, які до них впливають невеликі, а зато великі потреби часу і народу. Далі треба мати на увазі й те, що установи і робота в них підпадають еволюції, котра звичайно не може оглядатися на те, чи дана установа розпоряджає засобами, чи ні.

Загальна жертвенність має ще й ту хибу, що за неї треба завжди допоминатися, треба старатися добувати як найсильніших побудів, щоби вони розбуджували приспану вразливість на голос, що взиває до жертвенности.

До того загальна жертвенність майже ніколи не є загальною. У неї бере участь тільки дуже невелика кількість громадянства. У найкращих випадках, як напр. при коляді на Рідну Школу, може начисляно 40 до 50-ти тисяч душ, а це не є навіть один відсоток усього українського населення у Польщі. В наслідку анонімности загальної жертвенности присвоюють собі право чваниться нею дуже часто ті особи, котрі вложили або дуже малу жертву, або нічого не вложили.

Тому то вповні зрозумілі голоси, котрі заявляються за реформою жертвенности і переходить до більше практичного способу оподаткування. Хоч засіб більше практичний, а проте без екзекутиви не до переведення. Та найбільше обґрунтовані ці голоси, котрі кажуть, що істнування і розвиток названих у горі установ одиноко можливо розбудувати на матеріяльній підставі, яку можуть дати економічні, фінансові і кооперативні установи. Тому необхідно в програму культурно-освітної праці поставити освідомлюючу роботу в приналежности, підтримці й особистому заінтересуванні економічними, фінансовими й кооперативними організаціями. Необхідно розбудовувати освіту на такого кооперативного признання і звязувати її з загально-людською освітою. Необхідно зійти до життя, його потреб і тут виконувати роботу, для якої звичайно спочатку находимо дуже мало зрозуміння.

Так підходячи до справи потрапимо заінтересувати кооперативним питанням не тільки в споживчій области, але перше всього в сільсько-господарській; потрапимо найти зрозуміння в потребі кредитової кооперації; тоді стане ясне, чому нам потрібні Земельний Банк Гіпотечний, „Дністер“ і інші установи, котрі ми з таким трудом і жертвою здвигали.

Такий підхід до справи тим більше потрібний, що багато із наших економічних, фінансових і кооперативних установ не може виявити всієї своєї сили, а деякі із них наражені на повільний занепад або й повний безповоротний упадок.

Маємо тут на думці нашу поважну установу „Дністер“, що від часу заведення загального примусу обезпечення замісць розвиватися, мусить чахнути, бо закон наказує примусово обезпечувати в польському заведенні.

В законі істнує невеличка фірточка, котрою може покористуватися „Дністер“. Є це постанова, що той, хто обезпечує, має право зголосити в польському заведенні, що одну третю вартости будинків обезпечує у „Дністрі“. Розуміється нічо лекшого як покористуватися такою постановою. Тим більше, що висота премії від цього не зміниться. Надто „Дністер“ дбає про те, щоби цю операцію подвійного зголошування зробити як найлекшою. Одначе ми мусимо рахуватись з нашою „чухраїнською“ вдачею, як влучно назвав її Остап Вишня. Одному не хочеться, другому якась перешкода, третьому здається, що тільки він один не занесе своєї премії до „Дністра“ і таким чином „Дністер“ не відчує його відсутности. Протиділати цьому наш дуже важний, коли не святий обовязок. Протиділати так довго, доки не доведемо до того, що кожний український будинок буде в своїй одній третій части обезпечений в „Дністрі“. Нехай ми до цього доведемо, а істновання і розвиток „Дністра“ будуть уповні забезпечені.

Освідомлюючу роботу в цьому напрямі належить вести при всякій нагоді. І тому слід нам сягнути в запорошені картини минулого й видвигнути звідтам усе, що може підсилити нашу роботу. На тих давних і нових сторінках найдемо, що чільне місце у підтримці „Просвіти“, Рідної Школи і всіх інших установ, комітетів аж до ліквуючої акції з часів лихоліття займає „Дністер“*). Там найдемо й те, кілько то довіря влилося в наш організм від моменту, коли ми потрапили розбудувати таку поважну установу, як „Дністер“. „Дністер“ це перша поважна українська установа котра дала нам приватного українського службовика, що на своєму незалежному становищі, хоч матеріяльно не все вдоволяючому, ставав до організаційної громадської роботи. Ми найдемо моменти зрозуміння для тих, що нераз з нагідної байдужности занедбали свій обовязок обезпечення, не сплатили премії, а „Дністер“ не оглядаючися на те, спішив з допомогою упавшому, бо він своя, українська установа ратує українського громадянина, ратує близьку собі українську установу.

У нас є можність ще й тим помогти „Дністрови“, що примус обезпечення в польському заведенні дотичить тільки будинків, не дотичить внутрішнього уладження, не дотичить збіжа, не дотичить господарських інвентарів. І тут знову належить звертати увагу на потребу обезпечення того усього в „Дністрі“. Коли нещасний випадок навістить нас, тоді не тільки забере нам будинок, але й не пощадить усього того, що в будинку, і чого нераз не в силі вратувати при найліпшій волі.

До акції в освідомлюванні притягати усіх. Читальні, кооперативи, інші установи повинні цю справу поставити предметом нарад на сходинах. А Соколи й Луги обовязково повинні заняться цею справою. Тільки один „Дністер“ потрапить їх підпомагати в їхній діяльности. Інтерес „Дністра“ є їхнім інтересом і навпаки.

При спільних зусиллях потрапимо розвести живу доцільну, пляннову акцію, що забезпечимо „Дністрови“ його істнування і повний розвиток, і вратуємо всім іншим установам, головно культурно-освітним, шкільним і добродійним, велику частину їхньої бази матеріяльного істнування.

М. Галущинський

*) Слід пригадати, що на купно будинку школи при вул. Мохнацького ч. 14 „Дністер“ дав 40.000 корон, що школа при вул. Городецькій ч. 95 находить безплатне приміщення в будинку „Дністра“, що Т-во опіки над інвалідами користується безплатно будинком „Дністра“, що Союз III. має такомо право ужитковання, що істновання заохоронок треба у великій мірі завдячувати „Дністрови“.

Протест українського Львова.

Велике віче львівських українців

Львів, 14. жовтня 1927.

Вчора, тобто в четвер вечером відбулося між 6 а 9 год. заходом Організації українців міста Львова величезне протестаційне віче українських громадян Львова в справах: проекту декрету про діловодство в кооперативах у польській мові, ліквідації гуманістичних відділів при академічній гімназії; катастрофи повені та її страшних наслідків для всего українського населення Підкарпаття і в справі ради міста Львова. Про проект декрету на введення книго- і діловодства польською мовою до наших кооператив, торговельних підприємств і акційних спілок реферував головний секретар УНДО **В. Целевич.** Про ліквідацію гуманістичних відділів говорив адвокат з Городка Яг., член ЦК. УНДО **д-р Степан Біляк.** Справу катастрофи повені широко обговорив і цифрами ілюстрував секретар Краєвого Комітету до помоги жертвам повені **інж. М. Творидло.** Проти постійного ігнорування інтересів українського населення у Львові всіми чинниками львівського магістрату та проти сталого нарушування ними-ж елементарних прав українців промовляв член президії ЦК. УНДО **д-р В. Марітчак.** Кожний референт запропонував відповідні протестуючі резолюції, які віче одноголосно приняло. По ухваленні резолюцій промовляло ще кількох бесідників, а між ними робітник Зубач, п. А. Добрянський і ред. Паліїв. Представник Сель-Роба-Лівиці, тоб-то представник москвофільствуючих народовольців Хам одержавши голос не користав з нього довго, бо зараже при перших його демагогічних фразах счинився на салі такий шум, галас і свист, що він вважав за доцільне зрезигнувати зі слова. — Відкрив віче і проводив до кінця голова Народн. Організації українців м. Львова **п. А. Березовський.** Секретарював **п. Мулькевич.** По вичерпанні листи промовців і по замкненні віча провідником, відспівали учасники національний український гимн і кілька патріотичних пісень та тим закінчили це імпозантне віче.

Останні вісти.

ХОТІЛИ АРЕШТУВАТИ ТРОЦЬКОГО.

Париж, 13. жовтня 1927.

„Intransigeant“ подає, що Троцький у промові на засіданні Виконкому III. Інтернаціоналу сказав, що Сталін веде комуністичну партію у пропасть. Вкінці заповів Троцький, що на ком. конгресі в грудні опозиція зажадає справоздання від Сталіна та переведе свою програму, колиб навіть лишилася у меншости. Після тої промови Сталін хотів арештувати Троцького, але відмовили його від того Чічерін і Риков. Вони вказали, що арештування Троцького з огляду на його значний вплив рівнялося би домашній війні.

НІМЕЧЧИНА ДІСТАНЕ КОЛЬОНІЇ.

Берлін, 13. жовтня 1927

З Токіо подають, що бар. Ішї заявив, що небаром Ліга Націй згодиться на зворот Німеччині її кольоній в Африці й Азії.

ЕСПАНСЬКА КОНСТИТУАНТА

Мадрит, 13. жовтня 1927

Король Альфонс, який вернув із обїздки в Мароко, отворив Нац. Зібрання. Із 400 іменованих членів Нац. Зібрання перше засідання збойкотувало около 100 з партії лібералів і робітничої та дві аристократки. През. Нац. Зібрання Янгуас зазначив що це Зібрання не є парляментом, лише дорадними зборами, що мають приготовити поворот до нормальних відносин. Прімо де Рівера прообіцяв, що директоріят небаром уступить.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8.91—8.92, канадійський долар 8.89—8.90.

Виборчі висліди.

ХОДОРІВЩИНА

(Продовження.)

Туганівці: перейшли всі українці. **Вербиця:** головно наслідком незаконности перейшла ліста пансько-війтівська, на якій, на жаль, були люди, що за одну чи дві ... сіна або пасовиско пішли за паном. А коли й такі способи не помагали (як ... у II. колі), то виборча комісія, в склад якої входив правник д-р Маріїн ... віденський, місцевий дідич, радила собі в ... спосіб, що вислід вибору кандидатів проголошено з тої лісти, яка позискала ... 26 голосів, а провалилась ліста ... і чесних людей, яка здобула ... 35 голосів, бо комісія проголосила ... вислід навпаки. Слід запримітити, що в ... громаді деякі жінки ... себе незаінтересовано гідно. Українці внесли протест.
Волчатичі: на 16 радних всі українці, хоч у селі понад 14 латинників, які зорганізовані сильно в місцевій читальні „Товариства Школи Людовей". Не маючи можности побідити при виборах в IV. і III. колі, здекомплетували вони виборчу комісію і спричинили цим перерву у виборах, бо місцевий війт, замісць покликати на місце уступивших інших людей, незаконно вибори перервав, а коли від старости отримав доручення вибори докінчити, ліста українська побідила також у I. і II. колі. Замітити належить, що громада Волчатичі, яка до останніх часів була зовсім незорганізована, в минулому році заснувала у себе читальню „Просвіти", а відтак кооперативу, які то установи згуртували біля себе переважно молодь, що вплинуло позитивно й на старших, які не ... ломити одноцільности виборчого фронту, стали однозгідно і таким робом перемогли. Зі сторони поляків внесено протест.

НОВИНКИ.

— **Чергові труси й арешти.** Довідуємося, що львівська поліція перевела на ... чергові труси й арешти між українською молоддю. Арештовано Семена ..., Романа Шухевича і двох братів Яцурів. Учора, 13. ц. м., в год. 5-ій рано, переведено ревізію в помешканні ... маляра Михайла Вашка, при вул. ... 106. По переведеній ревізії М. Вашка теж арештовано. Всіх арештованих задержано в поліційних арештах при вул. Яховича.

— **У Святочній Академії,** яка відбудеться з нагоди Кооперативного Свята в неділю, дня 16. ц. м. в 11 год. передполудне в салі „Народнього Дому", беруть участь „Львівський Боян", співацький гурток „Сурма" та селянський хор з Ліснич. Оперова співачка Анда ... відспіває В. Барвінського „Поле". Дірігенти хорів: д-р Людкевич і д-р Неділка. Фортепяновий супровід: д-р. В. Барвінський. Вступ вільний за картами, які видає Ревізійний Союз, вул. Словацького ч. 14, III. в пятницю і суботу від год. 12—2 пополудні і 5—6 попол. В неділю до год. 10 рано.

— **До процесу Шварцбарта.** У звязку з заміткою в ч. 226 повідомляють нас, що в процесі Шварцбарта за вбивство от. Петлюри, вдову заступатиме адвокат Кампін, а адв. Вільм боронитиме брата от. Петлюри підполковника Олександра Петлюру, який виїхав на процес до Парижа.

— **Неприємні змагання.** На майдані „Сокола-Батька" відбулися 12-го ц. м. змагання „України" із жидівською „Ютшенкою". В другій половині гри зайшло між грачами непорозуміння. Коли суддя п. Верхола казав одному грачеві „Ютшенки" після кількакратних упімнень покинути грище тому, що грав брутально, цей заявив, що не розуміє по українськи. Коли ж цей повторив йому один з грачів „України" словом „ідіди", почув у відповідь: „Дам". На це один з грачів „Ютшенки" вдарив ... члена ... в лице і кинув на землю ... публики, що відбігли вдарити з помічю, а саме з револьвером ... — Не маємо причини радіти з приводу такої неспортової сцени на українському грищі, але треба признати, що члени „Ютшенки", граючи на українськім майдані, не повинні би ображати національних почувань своїх спортових товаришів українців.

— **Д-р Софія Коренець,** українська співачка, що виступала недавно у Відні під псевдонімом Татяни Славянської в ролі графині Маріци (в „Бірґертеатрі"), прислала до нашої Редакції листа, в якому заявляє, що вона виступала в театрі як Татяна Славянська, не подаючи свого родового назвища. За те, що „Штунде" назвала її росіянкою, не може очевидно відповідати вона. Щож до закиду, що свого часу віденська преса писала про неї як про польську співачку (а не польку!), то п-а д-р Софія Коренець приїхала була саме тоді з польської опери в Познані, тому преса мала право так писати, бо вона була артисткою польського театру. Зрештою п-а д-р Софія Коренець подала тоді про це відповідне вияснення у віденському „Українському Прапорі" (ч. з 4. 8. 1923), зазначуючи, що вона нічого спільного не має з поміщуванням у часописах її світлин та поясненнями під ними.

— **6 гармат для Львова.** Львів дістане 6 гармат із Несвежа. На оборону міста? Ні. Як історичну памятку, на спомин того часу, коли львівські міщани продали їх князям Радзівілам. Тепер нащадок цих князів хоче зробити з них дарунок львівській міській раді, імовірно тому, що гармати з гербами Львова не мають чого стояти в Несвежу. А може на спомин історичного факту, що президент міста Львова Найман вилетів із магістрату як з гармати. А все таки якби Несвеж прислав замісць мальованих львів на гарматах живих медведів для мешканців нашого городу було би цікавіше!

— **Аматор легкого життя.** Резервовий поручник інтендантського відділу Людвик Божиславський хотів конче мати авто, і то не одно, а аж три, ріжної фірми. Невідомо, чи для власного вжитку, чи для чужого, досить, що пішов до трьох автових фірм, купив у кожній одно авто і лишив скрізь векслі, а навіть і добре враження. Але одна фірма поставилась скептично до надто добрих підписів на векслю і спробувала їх перевірити. Панич Божиславський, що виступав у крамницях під святим псевдонімом Адальберта, а мешкав не в найбагатшій дільниці Львова, бо на Знесінню мав у своїх кишенях ще 19 фальшивих векслів по 1000 зол. Бідолаха виправдувався, що купив їх на чорній біржі; навіщо купив авта — сам не знає.

— **Циганське кохання.** Біля Монастириск розтаборились одночасно дві циганські банди, мов два цирки у Львові. Мали вони між собою якісь старі порахунки. Ватажок Михайло Кручин не хотів признати верховодство циганського верховного війта Михайла Михаї і на знак протесту напав на нього вночі, забрав 1800 зол., ще й трохи дукатів, ще і його жінку, Павлину. Павлина була імовірно в змові з Кручином. Але циганські справи не такі прості. При цій нічній метушні щезла теж жінка Кручина, також Павлина. Оба мужі-цигани приїхали шукати за жінками... до Львова, на поліцію. Приїхала сюди теж і Павлина Кручинова, з циганською бандою, що розтаборилась на Городецькім. Привели її силоміць на поліцію, але вона не хотіла вернутись до свого мужа. Михайло Михая навіть не бачив своєї жінки: поїхав надалі в розшуці шукати її по широкому світі. Поліція мусіла зріктись ролі посередника в цій складній справі: двох циганських таборів, двох Михайлів, двох Павлин і двох добровільно вкрадених жінок.

— **Для курців.** Аматори тютюну нераз нарікали, що находили в ньому ріжні додатки більш наближені до сіна. Може їх розважить вістка, що в тютюневім монополі переводять реорганізацію: 47 урядовців звільнять, а ангажують нових, між ними і чужинців, чутливіших на якість тютюну.

— **Гасенкова „блоха" скаче...** Берлінський „Льокальанцайґер" передає вістку з Льондону, що там оглядали на Темзі своєрідний пароплавчик, що ковзається по поверхні води з нечуваною швидкістю. Має це бути винахід француза (?) Гасенка: лодка, що їде на годину із швидкістю 80 миль. Гасенко переїхав з Бульонь до Льондону швидше як за пів години. Про винахід мають висловитись знавці департаменту англійської маринарки. Як бачимо, звістка про т. зв. „морську блоху" як назвав наш земляк свій винахід, вертається після року знову до європейської преси. Перші проби свого винаходу зробив Гасенко між Марсейль і Генуею і весь рік не було про нього нічого чути.

— **Політична справа.** Міська рада в Дебреціні мала великий клопіт на засіданні, що рішало справу продажі 5 парадних карит із спадщини Франца Йосифа I. Фабрикант цих карит установив ціну і магістрат мав їх відпродати комунебудь. Але на раді почулись голоси, що такі карити зроблять конкуренцію дотеперішнім міським фіакрам, що продажа таких історичних предметів має політичний характер і так далі... Бурмістр виправдувався, що чисто ділову справу продажі возів переміняли в політику і мусів зняти її з денного порядку.

— **Смерть міліонера.** Помер найбільший багач Ірландії льорд Івеаґ, бувш. міністер земельних справ, у 80 р. життя. Він був власником броварної фірми „Гінес" славного чорного пива під ім. назви. Лишив з яких 20 міл. фунт. штерл. Фірма „Гінес" заробляла річно 450.000 фунт. шт. Івеаг давав чимало на добродійні цілі: в 1889 р. дав він 250.000 фунт. на поправу життя робітників у Льондоні та Дебліні, 250.000 фунт. на медичний інститут, тощо. У Дебліні мав він палату, де балева саля була з караріського мармору. У його льондонській палаті бували як гості англійські королі. У графстві Ессекс перемінив він свій хутір на пансіон для селянських сліпів.

— **Рекорди.** Найбільшим летунським рекордом за останні місяці можна вважати поворот Левіна до Америки; 3 місяці приготовлявся він до атлантійського перелету, а тепер вернувся... кораблем. — У Нюпорте Нюс (Сполуч. Держ.) спустили святочно на воду могутній корабель „Каліфорнія", який є найбільшим у світі кораблем, який уводить у рух електрика. Він служитиме як пасажирський корабель між Пацифіком і Панамою, їдучи із швидкістю 20 мор. миль на годину. Всі машини на кораблі вводить у рух електрика. — У Франції місті Монмані вибудували перший костел із залізо-бетону. Між колюмнами йде велика залізобетонна грата різьблена по мистецьки, з ріжними кольоровими шибами. Весь костел робить враження кольорової склярні. Рекорд цієї будівлі що й в незвичайно малих коштах: 325.000 фр. коштує в ній усе: електр. інсталяція, центральне огрівання і вся обстановка. Попробували би в нас збудувати художню модерну церкву за 100.000 зол. — Пруський парлямент оголосив статистику промов своїх послів. Рекорд побив лідер комуністів Пік, який на 200 засіданнях промовляв 216 разів. На одним засіданні, що тягнулось усю ніч він промовляв 22 разів.

— **Нові винаходи.** Д-р А. Ґольдшміт проф. унів. у Берліні винайшов машину, яка з незвичайною точністю записує скількість ударів живчика. Цей апарат прикріплений до руки переносить автоматично на папір тремтіння серця та нервової системи. Він є точніший як усі дотеперішні способи як мірити живчик.

— **Вандервельд жениться.** Відомий соціяліст Вандервельд, бельгійський міністр закордонних справ рішив на старість женитись; його наречена якась панна Бекман, д-р фільософії.

— **Німецькі актори в Парижі.** Александер Мойсі з гуртком німецьких акторів виступив цими днями в Парижі із пєсою Толстого „Живий труп" німецькою мовою і другою теж Толстого „Все добре від неї" французькою мовою. В обох пєсах, що йшли в малім театрі для запрошених гостей, актори мали незвичайний успіх. У другій пєсі грала внучка Толстого.

— **Дівчина-теольоґ.** У гімназії Великоварадину здавали цими днями учні іспит зрілости. Коли директор питав усіх, яку вони професію вибирають собі, донька одного вчителя Елеонора Мурса, найгарніша дівчина, заявила, що має намір студіювати теольоґію і хоче стати священиком. Вона перейде до греко-орієнтальної церкви, що дає доступ і жінкам. Хто зна, чи не доживемо до таких випадків і в нас.

— **Світова всячина.** Нім. амбасадор у Парижі висловлює невдоволення перед франц. урядом, що командант окупаційних військ у Надрейнщині задержує на 3000 жовнірів більш як повинен. — Ірляндський парлямент вибрав ще раз президентом Косґрейва, більшістю 6 голосів. — За останній рік від 1-го до 1-го вересня Франція дістала від Німеччини відшкодування по пляні Довза 698.804.120 марок. — У Москві сильна недостача хліба; перед пекарнями довжезна черга. — Конфлікт між нім. урядом і власниками готелів, що не хотіли вішати республиканських прапорів полагоджений мирно по думці уряду. — Парляментська анкета в Мюнхені ствердила, що гітлерівський „пуч" у 1923 р. фінансували не тільки визначні нім. фірми, між іншими фабрика фортепянів Бехштайн, — але й деякі американці. — Померла жінка англ. письменника Уелса, висловивши передсмертне бажання, щоби її син не відкладав свого шлюбу задля її смерти. — Берлінська міська рада підписала з одною будівельною американською фірмою контракт на 8000 домів. — Новий бюджет Ленінграду на новий рік 120,5 міл. рубл.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає

— **Спростування.** До відповідального редактора дневника „Діло", п. д-ра Івана Німчука, у Львові, Ринок 10, II. поверх. — Нижче підписані, як члени редакції журналу „Літературні Вісти", домагаються на основі § 32 нового пресового закона поміщення в найближчому числі вашого дневника цієї заяви: В ч. 191. „Діла" з дня 28. серпня 1927 в анонімовій статті в рубриці „Літературний куток" поміщено, як передрук з 42. ч. париських „Українських Вістей", безпідставну інсінуацію, яку в імя правди спростовуємо: **Неправдою є,** що „становище („Лі-Ві") до польського письменства та громадянства, дуже подібне до становища Твердохліба в початках його „діяльности" — а **правдою є,** що ідеольоґічне становище „Літературних Вістей" зазначене: а) в передовій статті „ЛіВі" ч. 1—2.: „Літературні Вісти" матимуть за задачу: допомогти передовсім сконсолідованню нових творчих сил зроджених і змужнілих у вогні революції, як теж спрямованню цих сил в одну могутню течію, свідому своїх цілей і завдань, — в течію, що має в собі обновити життєві сили народу, заржавілі з браку руху й імпульсивности. Метою нашого журналу: освободити оці сили зпід грубого леду застарілих догм і форм, що плаксивим напівом колискової пісні заколисували наш народ тоді, коли треба було пламенним словом пірвати його до світла й соборного зриву"; б) у вступній статті „ЛіВі" ч. 3—4, коли то наш журнал перейшов у руки „Інтелектуального Бльоку Молодої Всеукраїнської Ґенерації" з метою: „могутніми, зєдиненими силами розбити вапнякову стіну назадників і дати прохід сяйливим промінням духового відродження нового українського мистецтва й науки" і де підчеркнула підписана редакція своє принціпіяльне становище словами: „Співробітники „ЛіВістей" будуть позитивно оцінювати всякий справжній талант, та клікам, назадникам, опортуністам і їхнім графоманським творам виповідають війну, в цій вірі, що й совісний огородник виполює буряни зпоміж шляхотних квітів і викидає його, як непокликаного нахабу, на стирту гною"; в) в прилюдному відчиті Ярослава Цурковського в дня 6. 4. 1927 у Львові й дня 24.6. 1927 в Станиславові п.з.: „Шляхи нашого джесбенду", в якому було сформуловане й теоретично обґрунтоване ідеольоґічне становище людей, згуртованих біля „Літ. Вістей" (гл. „ЛіВі" ч. 3—4., ст. 1 і 10); г) в перекладі вірша Вітольда Зехентера п. з. „Українцям" в ч. 3—4 „ЛіВі" з достаточною приміткою редакції, що це „знаменний документ настроїв, які у відношенні до української нації запанували в кругах молодих польських поетів Кракова", з оголошеному на підставі принятої в передовій статті „ЛіВі" ч. 1—2. засади: журнал „подаватиме цікаві звістки чужинецьких кореспондентів з обсягу їхніх літератур" г) в оцінці п. Евг. Бунди „Pologne Litteraire" з недвозначного становища потреби основання наших „Ukraine Litteraire" (гл. „ЛіВі" ч. 3—4); д) в рецензії д-ра І. І-на останньої вистави „T-wa Przyjaciół Sztuk Pięknych", поміщеній в ч. 3—4 „ЛіВі" виключно через активну участь в агаланій виставці нашого відомого маляра І. Труша — як теж ціла дотеперішна громадянська й літературна діяльність членів редакції і співробітників „Літ. Вістей" є безсумнівно наявним протиставленням „діяльности" Твердохліба. — Львів, дня 9. 9. 1927. За Редакційну Колеґію „Літературних Вістей": Ярослав Цурковський, начальний редактор в. р., Володимир Лопушанський, відповідальний редактор вр., Д-р Ірина Величко, секретар Редакції вр.

— **З кіна.** В „Аполльо" премієра великої еротичної драми в 10 діях „Кохай мене, а світ буде моїм!" з участю Мері Фільбін, Бетті Компсон і Норман Керрі. — у „Фатаморґані" сензаційна фільма „Грішниці" тільки для дорослих.

— **Комітет Кооп. Свята у Львові** повідомляє, що анкета з приводу Кооп. Свята призначена на день 16. X. ц. р. розпічнеться о год. 12-ій, а не о 11-ій.

— **Рев. Союз Українських Кооп.** повідомляє, що інструкторський курс, який

мав почнеться 15. жовтня (гл. огол. в Г. К. Ч. ч. 34) розпічнеться дня 1. листопада п. р.

— **Карти вільного вступу** на Святочну Академію з нагоди Кооперативного Свята видає Ревізійний Союз Українських Кооператив в пятницю і в суботу від год. 12—2 попол. і 5—6 попол., в неділю до год. 10 рано в своїй домівці вул. Словацького 14. III.

— **Загальні Збори Т-ва „Ощадність“ у Львові**. В суботу, дня 15. п. м. о год. 11 перед полуднем відбудуться перші Загальні Збори Товариства „ОЩАДНІСТЬ“ для господарности і добробуту, кооператива з обм. відп. уділами у Львові в льокалі Центрального Кооперативного Банку, Ринок ч. 10, І. пов. З огляду на важність завдань нового Товариства проситься наше громадянство і всі господарські, просвітні і культурні установи взяти живу участь в тих Зборах. Члени вплачують на фонд резервовий вписове у висоті 1 зол. і уділ у висоті 10 зол. до каси Центрального Кооперативного Банку у Львові, згляднo при вступі на збори. 2—2

Дописи.

ЯВОРІВ. (*В який спосіб побідили поляки й жиди при виборах до міської ради?*) Здобуття IV. і III. кола рахувалося в Яворові по українському боці певним. Правда, число зєднаних поляків і жидів було більше від числа українців, але ніхто не вірив, щоб жиди пішли всі як один муж відважно з поляками. Наша організація була просто знаменита. Це показалося при виборах: до урни пішло наших виборців 95 проц. До 4-ої години пополудні жиди справді стримувалися від голосування. Аж в 4-ій год. 18. IX. 1927 дав їм рабін приказ іти з поляками. І цікаве, що не тільки хусити пішли на той приказ рабіна, але й т. зв. жидівські комуністи. Вони всі пішли за тими, що тепер мають владу... Але навіть мимо того українці булиб виграли! Не осягнули ми побіди тільки наслідком нечуваних махінацій при уложенні й устійненні виборчих лист, при доручуванні виборчих легітимацій, при блудному відписанні основної виборчої листи для поодиноких виборчих комісій і т. п. А дальше: виборча комісія в жіночій школі отворила собі ключем урну підчас голосування, витягала з неї виборчі картки, дерла і т. д. Протесту наших виборців не схотіла та „комісія“ навіть запротоколувати! А до того член виборчої комісії Анджей Макатиска висипав свідомо цілу урну з голосами на землю при слабім освітленні салі свічкою. Зі землі збирали голоси всі присутні назад до урни. Що при тому могли статися ріжні надужиття, цілком можливе. Навіть Гол. Виб. Комісія сконстатувала опісля протоколярно забогато карток в тій урні, більше, як було виборців! Ось чим побідили нас наші вороги. Чесною борнею вони нас не перемогли. Розуміється, ми внесли протест. Відповіди на нього досі ще нема. *К.*

Зі спорту.

ЧАРНІ—УКРАЇНА.

В неділю, 16. ц. м. в год. 10.30 на площі Сокола-Батька змірить свої сили дружина України з найповажнішим противником, якого до цього часу мала, а саме з львівськими Чарними. Хто інтересується спортом, тому напевно відомо, що Чарні — це один з найстарших і найсильніших клюбів у Польщі, який спеціяльно в біжучому році є в знаменитій формі і відносить побіди за побідами. Тяжке завдання чекає нашу дружину і хоч про побіду тяжко думати, одначе амбіція і запал творять чудеса. Коли цих прикмет грачам України не забракне, то напевно вийдуть з почесним для себе вислідом.

Як нас інформують, Україна виступить в найсильнішім складі, з новим грачем Раком на середині помочі і з Кобзяром у нападі. Це дає запоруку, що гра буде інтересна і напевно задоволить численних видців, які на ці, останні в цім сезоні, змагання повинні явитися в рекордовій кількости, тимбільше, що ціни вступу дуже низькі, бо 50 с. для молоді й 1 зол. для старших.

Всячина.

Живий труп. Ляйпціґський суд мав цими днями небуденний процес. Почався він з дрібниці. Нічний сторож Мюхер зробив більшу крадіж. Його посадили у холодну. Надходило Різдво: Мюхерові стало тужно і він попрохав свого адвоката, щоби склав 6000 марок кавції за нього. Мюхера випустили на лоно рідні. Але свобода мала для нього тепер такий сильний запах, що йому важко було вернутись між вязничні мури. Він хотів з ними вопрощатись на віки і написав до директора вязниці листа з документами на доказ, що бідний Мюхер помер. Вязничний товариш Мюхера допоміг йому сфабрикувати лікарську посвідку про його смерть, так, що влада й оком не моргнула прочитавши цю похоронну, а для неї веселу звістку. Мюхера викреслили із живих. Від тоді він рішив „жити“. Почав робити довги на імя М-хера і заявляти, що Мюхер помер і не лишив ніякого майна. Все йшло як по маслі, так, що Мюхер почав ставати щораз нахабнішим, а навіть відмовився заплатити 500 марок довгу свому приятелеві, який сфальшував йому за цю суму посвідку смерти. Приятель був також упертий і подав його в суд. Мюхер віджив і вернувся до тої самої келії, де відправили вже після нього панахиду. „Живого трупа“ засудили на 2 роки примусових роздумувань у холодних стінах.

✝ Посмертні згадки.

ПЕТРО КУЗЕВИЧ, студент Високої Земельної школи у Відні, б. поручник австрійської армії і четар УГА., помер по довгій і важкій недузі дня 4. жовтня ц. р. Покійний родився дня 9. березня 1898 р. в Новицях, калуського повіту. По укінченні академічної гімназії у Львові воєнна заверуха захопила його з собою та кинула ним на полудневий фронт. По розвалі Австрії спішить до рідного краю і не гаючись вступає в ряди українських військ. Як четар перебув він цілу Голгофту по Чотирокутник смерти УГА. включно. В більшовицькому полоні заглядав двічи смерти в очі і лиш чудом уратувався. Крім того ще й тиф та польські табори підірвали значно його здоровля. Одначе це не зражує його й він виїжає на студії за границю. Та не довелось йому їх покінчити. Чого не доконали дворазовий невиконаний розстріл, тиф та тюрма — доконали того злидні. Цілий час свойого побуту на чужині був Покійник діяльним членом і виділовим Т-ва „Січ“ у Відні і II секції „Земля“. Похорони відбулися дня 7. жовтня при участи товаришів. Прощали Покійного студ. Вітошинський від „Січи“ і студ. Панасюк від „Землі“. Сумний обряд закінчено піснею „Чуєш, брате мій“. — В. Й. П.

Оповістки.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:

Теребовля:
- Субота 15. X. День і ніч.
- Неділя 16. X. Вій

Грималів:
- Понеділок 17. X. Вихрест.
- Вівторок 18. X. Майська ніч.
- Середа 19. X. Дні нашого життя.
- Четвер 20. X. Циганка Аза.
- Пятниця 21. X. Вій.
- Субота 22. X. День і ніч.
- Неділя 23. X. Ой не ходи Грицю.

Театр прийме негайно пів'єстку і баса.

Всіх членів т-ва „Боян“ просить Виділ конечно прибути на пробу в пятницю дня 14. п. м. з огляду на участь хору в Кооперативному Святі дня 16. п. м. 2—2

При дівочій всенародній школі ім. Шевченка (вул. Мохнацького 12) відкрито практичний пополудневий курс для дівчат. Наука обіймає: крій і шиття білля і суконь, артистичні жіночі роботи, писання на машині, стенографію, переплетництво, модиярство. Наука відбувається по 3—4 години денно. Вписи переводить і всяких інформацій уділяє управа школи щодня до 16-го жовтня включно. 719 2—3

Дрібні оголошення.

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 28—?

СВІЙ до свого! **Вугіль, опалове дерево, дахівку, нафту** і т. п. доставляє по фабричних цінах Українська фірма „УНА“ Промислово-Торговельне Товариство в Дрогобичі, вул. Стрийська ч. 14. 696 3-3

ПРИЙМУ на мешкання студентки. Зголошення вул. Здоровля 9 І. п. Б. Целевич. 724 2—3

АБСОЛЬВЕНТКА гімн. пошукує лекцій з нищої гімназії або з виділових чи нормальних кляс, евентуально приготовить до семинара уч. за відповідним винагородженням. Зголошення слати до Заряду школи в Чирні п. Сітниця. 723 2-3

ЛЕКЦІЙ на селі виключно за удержання шукає довголітний інструктор з першорядними референціями. Іспити гарантовані. Адрес: Львів, Ринок 43 „Ризниця“ для К. 729 1—2

НОТИ на фортепян: В. Безкоровайний: І. Соната, III. Соната, Думка, В гаю зеленім, Poeme ćrotique, Вечірні мрії, Хризантеми. 730 1—3

НАБИРАННЯ очок в панчохах і трикотажах та підроблювання стіп приймає фірма „Мая“ Пілсудського 27. 7 1 1-1

ЗА золото, срібло, бриляити **платить найвищі ціни** Ропшіц, Сикстуська 16. 733 1—6

ПЕРЕКЛАДИ з англ., франц., італ. і нім. мови по дуже низьких цінах. Зголошення під „Переклади“. 7о0 2—2

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 45.

646 **Пересвітлення Рентґеном** 10—24

Б. секундар Заг. Держ. Шпиталю у Львові, всіх лікарських наук

д-р Яків Нагняк

735 ординує рано і пополудні 1-2

у Винниках.

Професор права на українському університеті в Празі

д-р Волод. Старосольський

вернув і веде від 20. жовтня 1927. свою передвоєнну адвокатську канцелярію у Львові при вул. Крашевського 23/II.

ДЕНТИСТ

Б. ЛЬОКЕР в СТАНИСЛАВОВІ

вул. Собіського 14.

Спеціяльність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і білення зубів. — Приступні ціни — догідні услівя. 494 14—?

ВСІМ виконає

ЗУБИ на СПЛАТИ

„до днів 3“

Заведення дентист.-технічне

ЙОСИФ РАППАПОРТ

вл. Марійська 7, де кав. *de la Paix*

20 зол. завдаток — 20 зол. місячна сплата

Перстені 14 кар. зол. 7·-

з правдивим рубіном

Обручки 14 кар. зол. 9·-

тільки у виробника

С. А. Ропшіц

732 **Сикстуська 16.** 1—2

ЛІКЕРИ зробити дома може кождий ЛІКЕРИ

в 70 ріжних смаках „STELLA“ в 70 ріжних смаках

до набуття в аптечних складах.

Головний склад В. Г. МУШИНСЬКИЙ в Перемишлі, Галичина.

Для П. Т. кооператив і торговель відповідний опуст. 567 8—?

ЗАКЛИК!

Комітет задля вшановання памяти о. Володимира Кальби в Соколівці.

До всіх Українських Установ і свідомих Громадян, кому дорога память заслуженого народнього діяча о. В. Кальби, щоб причинилися хотби невеликими датками до здвигнення памятника на його могилі! Даймо доказ, що шануємо заслуженого народнього діяча! Рівночасно проситься українських громадян, які мали би біографічні дані про життя бл. п. о. Вол. Кальби, та датки треба слати найпізніще до дня 20. жовтня 1927 на руки Івана Видрівського голови Комітету в Соколівці, біля Ожидова, тому, що відслонення памятника відбудеться дня 4. падолиста 1927, це є у 15-літню річницю його смерти.

Комітет:

Іван Видрівський голова. *Вол. Суппанківський* секретар. 5-5

ВАЖНЕ для подорожуючих! Заосмотріться в 6-ти стрільні страхопуди на взір бельгійського бравнінга, функціонують бездоганно як зброя, ділаюча морально на напасника поручає фірма **„ЕХО“ Львів, Сикстуська 24.** Тел. 27-81. 726 2-2

Звичайний Загальний Зїзд „Рідної Школи“ УПТ.

відбудеться у Львові

дня 2-го листопада 1927 (середа) у салі „Народнього Дому“, вул. Рутовського 22,

з таким дневним порядком:

1) Відкриття Загального Зїзду;
2) Верифікація протоколу останнього Загального Зїзду;
3) Принняття правильника обовязуючого Загальний Зїзд;
4) Вибір Комісії для уложення лісти управних органів Товариства;
5) Звіт Головної Управи з діяльности за р. 1926/27 (§ 43 статута);
6) Звіт Контрольної Комісії з провірки діловодства Товариства та уділення абсолюторії Гол. Управі (§ 46 стат.);
7) Вибір голови Товариства (§ 42 стат.);
8) Вибір 18 членів Головної Управи і 6 їх заступників (§ 42 статута);
9) Вибір Контрольної Комісії — 5 членів і 2 заступників (§ 45 статута);
10) Вибір 5 членів до Розємного Суду (§ 13 статута);
11) Ухвалення річної вкладки (§ 13 стат.);
12) Внески й запити.

Початок в годині 9. рано.

Право участи з рішаючим голосом мають відпоручники Кружків вибрані Загальними Зборами Кружка (§ 26. уст. 4). На кожних 50 членів припадає один відпоручник. Кожних 25 членів нової 50-ки уважається за повну 50-ку. Кружок може мати найбільше 15 відпоручників, а мусить мати найменше одного (§ 50 статута).

Відпоручники являються з писемними повновластями від свойого Кружка. Передача повновласти на іншу особу недопускаєма (§ 50 статута).

Якщо в 9. год. не буде на салі статутом вимаганого числа відпоручників (100), то в 10 год. перед полуднем почнуться наради без огляду на число приявних (§ 52 статута). 731

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“

о. А. Каштанюк м. голова. *Микола Бабак* секретар.

Ширіть наш часопис!

Для устаткування накладу зголошуйте передплату на науково-популярний і літературний журнал

„ЖИТТЯ і ЗНАННЯ“

(велика чвірка, 32 сторінок.)

ПЕРЕДПЛАТА виносить на 3 місяці 5 зол., на 6 місяців 9 зол., на рік 18 зол. В першому числі находимо статті: Життя і знання, Національне пробудження кольорових рас *О. Бочковського*, Давня культура на Україні *І. Крипякевича*, Сонячні машини *І. Раковського*, Свято української пісні та М. Максимович *І. Брика*, Василь Нарiжний *В. Дорошенка* та роман *В. Пачовського*: Бурсак. Всі статті прикрашені 45 образками. — В другому числі почнемо друкувати дуже інтересний опис подорожі на Камчатку і побут на ній *І. Мельника*. Крім цього багато цікавих статтей на ріжні теми.

Адреса адміністрації: Львів, Ринок 10/II. Т-во „Просвіта“. 734

Одинока Українська Колектура Державної Клясової Льотерії

ЩАСЛИВІ ЛЬОСИ

І КЛЯСИ XVI ДЕРЖАВНОЇ КЛЯСОВОЇ ЛЬОТЕРІЇ

продає

Аґенція Земельного Банку Гіпотечного

Львів, Ягайлонська 8.

Цілий 40, пів 20, чверть 10 зол.

Поручення з пров. нції полагоджується відворотною почтою.

КОНТО П.К.О. 153545.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.